

Uredništvo:Schillerjeva cesta šte. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:

Schillerjeva cesta šte. 3.

Naročnina znaša za avstro-
ogerske dežele:

celoletno K 25—

polletno K 12-50

četrletno K 6-30

mesečno K 2-10

Za Nemčijo:

celoletno K 28—

za vse druge de-

žele i. Ameriko K 30—

Naročnina se pošilja vnaprej.

Za oglase (inzerate) se

plačuje od četverstopne

petit vrste po 12 h, za

večkratni natis primeren

popust.

Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 66.

Telefonska številka 65.

Celje, v torek, dne 23. marca 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

Narodna stranka in vo- litve v štajerski deželni zbor.

Volitve so že zelo blizu, volilnega gibanja je pa še prav malo. Dne 4. aprila bode glavni zbor nar. stranke odločil nepreklicno in nesprenljivo, kaj imajo storiti somišljeniki narodne stranke. Dotlej se pa bo položaj vsled pogajanja z drugimi političnimi činitelji v toliko pojasnil, da odločitev ne bode težka stvar, ampak naravna posledica položaja. Predno naši somišljeniki glasujejo o dalekosežnem tozadavnem predlogu, ne bode škodovalo, da na tem mestu vsestransko premotrimo vprašanja, ki so za odločitev merodajna.

Ali je oster načelni volilni boj med slovenskimi strankami tokrat potreben? To vprašanje nam je rešiti pred vsemi drugimi. Rešiti nam je to vprašanje iz stališča naše politične organizacije, iz stališča narodne stranke. V tem oziru je pa velikega pomena bližnja preteklost, izid zadnjih volitev v drž. zbor na podlagi splošne in enake volilne pravice. Uspeh volitev, katerih se je narodna stranka zelo živahno udeležila, je bil za narodno stranko ugoden. Izvoljeni so bili od naroda tudi kandidati narodne stranke kot njeni oficijelni predstavitelji. Kandidati narodne stranke so dobili takrat na Štajerskem okoli 15.000 (reci petnajst tisoč) glasov, nasprotna stranka kmečka zveza je dobila z ozirom na narodno stranko prilično dvakratno število glasov ali z ozirom na vse oddane glase v prizadetih okrajih približno polovico vseh oddanih glasov. S tem izidom volitev si je narodna stranka brezdvomno priborila pravni naslov za svoj obstoj in to je važno. Stranka, ktere ime je bilo odlikovano z oddajanjem volilnih glasov 15 tisoč polnoletnih zavednih štajerskih Slovencev, je postala činitelj, kteremu se ni treba iz nova potegovati za priznanje njenega obstoja.

Če naša organizacija doseže ob priliki volitve v deželni zbor mirnim potom podlago, vsled ktere se ji po številu zastopstva v deželnem zboru varuje nje moč v onem medsebojnem razmerju, ktero se je pojavilo pred dvema leti pri volitvah v državni zbor, tedaj se ne more govoriti o nujni potrebi volilnega boja z nasprotno slovensko stranko.

Pred leti je morala nar. stranka, ktere obstoj se takrat ni hotel priznati, poseči v boj za svoj obstanek in ta boj je bil zmagovit. Danes obstoja narodne stranke kot političnega činitelja nikdo ne more utajiti, zato je danes naš predlog čisto drugačen. S tem je prav temeljno vprašanje, namreč vprašanje o neizogibni potrebi volilnega boja med slovenskimi strankami na Štajerskem negativno rešeno. Videli bomo, ali postopanje kmečke zveze povzroči, da se v zadnjem trenutku na to važno vprašanje da iz naše strani drugačen odgovor. Mi bi iz narodnega stališča ne želeli nepotrebnega boja, akoravno si moramo priznati, da to storimo kot strankarji samozatajevanjem.

Drugo važno vprašanje je to, ali je nujno potrebno, da se nar. stranka poteguje baš za primerno zastopstvo v deželnem zboru. Če pomislimo, da so svoj čas in to še ni davno, slovenski deželni poslanci Gradcu obrnili za dobo celih 6 let hrbet ter delali abstinenco, ne da bi jih bili volilci pozvali, naj gredo v Gradec nazaj, vidimo, kaj naš narod o pomenu deželnega zbora sodi. Uspehi slovenskih deželnih poslancev v deželnem zboru v Gradcu so v narodnem oziru neznatni, v gospodarskem oziru malenkostni. Ako bi se našim klerikalcem zljubilo s terorizmom priboriti vse slovenske mandate v deželnem zboru, bi jih kot strankarji ne zavidali, ker vemo, da bi izkazali konečno še manjše uspehe svojega delovanja nego dosedanji štajerski poslanci. Nam, ki hočemo svoje delo zastaviti na gospodarskem in kulturnem

polju, ki hočemo zboljšanje položaja Slovencev na podlagi lastne moči in lastnega dela, nam, ki vidimo v Gradcu našega največjega sovražnika in ki hočemo samostojnost spodnje Štajerske na podlagi narodne samouprave, nam deželna zbornica v Gradcu ni nujna potreba za naše politične smotre. Ni izključeno, da pride naš narod prej do slednje imenovanega smotra samostojnosti, ako narodna stranka ostane med svojim narodom in ne reflektira na Gradec. O uspehih s pomočjo Gradca naj potem dajejo račun klerikalci. Da bi pa vsi politični činitelji štajerskih Slovencev z združenimi močmi tudi v Gradcu baš v prihodnje mogli za svoje volilce kaj doseči, na drugi strani baš na podlagi novih razmer v deželnem zboru ni izključeno. Mogoče bode to le v slučaju, če bodo mogli naši zastopniki lojalno sodelovati z drugimi slovenskimi poslanci, kar bi pa po poprejšnjem ostrem volilnem boju v nobenem slučaju ne bilo lahko doseči. S tem se pa nahajamo zopet na istem stališču, kakor smo ga gori povdarjali, da ima namreč vstop poslancev nar. stranke v deželni zbor štajerski pravi pomen le v slučaju, če klerikalci hočeje skupnost v delovanju za koristi Slovencev v Gradcu.

Za danes zadostnj to razmotri- vanje. Narodna stranka mirno čaka, ali se kmečka zveza odloči za mir ali za vojsko. Vojska bodisi tudi volilna ne more biti sama sebi namen. Če ima na eni strani dobre posledice, ker se baje v volilni borbi utrjuje politična zavest, ima pa brez dvoma tudi slabe učinke. Gotovo je pa, da z ozirom na nemške sodeželane mora biti uspeh volitev za slovensko stvar ugodnejši, če se volitve izvrše brez boja Slovencev zoper Slovence. Gotovo pridobimo s tem na kakovosti zastopstva kot narod in uveljavimo svoje stališče z ozirom na naše manjšine v trgih in mestih ugodnejše.

Več o tem v prihodnjih številkah!

Interpelacija

poslanca Frana Robleka in to-
varišev na gospodajstičnega
ministra zaradi vedenja c. kr.
sodnika v Rogatcu, dra. Pavlič-
ka.

Na c. kr. okrajnem sodišču v Ro-
gatcu sta nastavljena dva sodnika: c.
kr. okrajni sodnik in predstojnik so-
dišča dr. Zangger in c. kr. sodnik dr.
Pavliček, oba Nemca.

Glasom uradnega ljudskega štetja
iz leta 1900 šteje sodni okraj Rogatec
10.621 Slovencev in 739 Nemcev, trg
Rogatec sam pa 412 Nemcev 164 Slo-
vencev. Pa seveda tudi te številke niso
pravilne, ker v trgu Rogatcu, ki leži
ob Sotli, katera tvori mejo proti Hr-
vatski, na popolnoma slovenskem
ozemlju, o nemštvu sploh govora ne
more biti. Gre se faktično samo za ma-
loštevilno kliko v Rogatec priseljenih
ljudi, ki delajo tamkaj organizirano vse-
nemško propagando in je s svojim huj-
skanjem dosegla, da je trg Rogatec
tako razvpit.

Ta klika, kateri stoji na čelu c.
kr. sodnik Pavliček, in h kateri pripada
učitelstvo nemške šole, se poslužuje v
svoje ponemčujoče in hujskajoče na-
mene pred vsem nemške „schulverein-
ske“, sedaj deželne šole in Südmarke.

Poslužuje se pa tudi sredstev naj-
nižje vrste, kakor čisto navadnih po-
uličnih in gostilniških preteпов in je
s tem dosegla, da je ljudstvo v celem
okraju zelo razburjeno, da pa je tudi
c. kr. okrajno sodišče popolnoma dis-
kreditirano in ne uživa pri ljudstvu
nikakega zaupanja.

Kriv temu je c. kr. sodnik dr. Pav-
liček, kateri se je ob najrazličnejših
prilikah kot sodnik in izven sodnije
pokazal tako fanatično strastnega nem-
škega nacionalca, da se ga tamošnje
ljudstvo, katero je prisiljeno brez za-
stopstva od njega pravico sprejemati
(ker v Rogatcu in daleč na okrog ni
odvetnika), naravnost boji.

Kaj počenja ta sodnik, kaže na-
slednji slučaj, katerega je priobčil „Na-
rodni dnevnik“:

„Kaki sodniki sodijo Slovence. V
petek, 19. svečana okoli 11. ure ponoči,
je prišel gospod potovalni učitelj Ivan
Prekoršek v družbi dveh domačih go-
spodov v Spornovo gostilno v Rogatcu,
kjer je nameraval prenočiti. Gospodje

LISTEK.

Izlet gospoda Broučka v 15. stoletje.

38

Češki spisal Svatopluk Čech. — Poslovenil
Stanko Svetina. Dalje.

Domšik je naglo odstopil, preme-
ril je gosta s plamtečim pogledom in
je zaklical jezno: „Ha, torej si vendar
le lagal, ko si se izdajal za pravega
Čeha! In krivo si prisegel. Glej, ne-
plemeniti Sigmund, malopridni sin pre-
slavnega spomina kralja Karola, je
tako pozabil na svoj rod in na svojo
čast, da je zbral ogromno vojsko tujcev
proti lastnemu svojemu narodu, in
pride sem kot rabelj objestnega Rima,
da bi z ognjem in mečem zatrl sveto
vero našo, pomandral naše pravice,
postavil nas v sramoto čelemu svetu,
in z ono nečastno desnico, ki je iz-
dajalsko izročila plamenu našega sve-
tega učitelja, da bi, ne kakor ljubez-

njav vladar, ampak kakor besen tiran
s silo položil na sramotno čelo sijajno
krono svetovavlasko: kateri verni sin
te zemlje bi ne vzplamtel v pravičnem
srdu in bi ne izdrl meča v odvrnitev
te pogube in sramote, kateri pravi Čeh
bi mogel reči, da ni njegova ta pravda,
in bi držal roke navskriž in malomarno
gledal, kako radostno izpostavljajo nje-
govi bratje premoženje in življenje v
boju neenakem in odločilnem! Že sem
spoznal, da sem sprejel izdajalca pod
svojo streho.“

Prestrašeni gospod Brouček je
zajecljal: „Kaj ti ne pride na misel?
Saj sem tudi Čeh in nimam nič proti
rodoljubom; sam sem izdal lepe kraj-
carje narodnim strelcem... Ako je to
res, da je ta Sigmund tako ničvreden
človek, kakor praviš, mu želim iz srca,
da bi jih dobil po grbi.“

„Seveda tvoja nevednost te opravi-
čuje“, je priznal Staročeh. „Pozabil
sem zopet, da ne veš, kaj se godi na

Češkem. No, zdaj ko poznaš našo
pravdo, boš stal z nami v svetem boju.“

„Ampak — ljubi prijatelj, kaj pa
naj vam jaz pomagam? Sem star de-
dec in ne znam ravhati z orožjem.
Niti v mladih letih me niso marali pri
naboru, ker imam ploščato nogo, ker
imam debel vrat, in bogve kaj še vse.
Mnogo bi ne pridobili z menoj in ve-
like parade bi vam tudi ne delal. In
sploh se čudim, da silite tudi civiliste
k orožju; čemu pa imate redno vojsko?“

„Ako govoriš o najetih plačanih
vojakih, vedi, da teh nimamo. Mi sami
smo vojska. Vsi verni praški meščani,
rokodelci, gostači, bogati in revni,
stari in mladi, kdor more nositi orožje,
vsi smo v obrambo svojega mesta,
keliha, časti in svobode zemlje češke.
In iz dežele so nam prihiteli na pomoč
Taboriti, Žatečtani, Lounštani, Slan-
štani in drugi, tisoč kmetskih ljudij,
ki je obilo z železom svoje cepce in
zamenilo plug s kopjem in sulico; tudi
žene in gospe hate srčno z njimi v

boj, da tudi mala deca, katere roka
more komaj zalčiti kamen — vsi so
pripravljeni rajše umreti, nego se po-
dati sovražniku. In ti krepek in zdrav
mož, bi se hotel mevžasto izogniti boju?“

Ta Domšikov govor je zadal go-
spodu Broučku novo rano.

„V slabši položaj nisem mogel
priti! — je tarnal na tihem. — Mislil
sem, da se pošteno vojskujejo, a oni
delajo med tem le revolucijo. Brouček,
Brouček, niti v najhujših sanjah ti ni
prišlo na misel, da prideš enkrat med
vstaše! Seveda, dolgo najbrže ta rebe-
lija ne bo trajala. Zgodi se kakor v
oseminštiridesetem letu. Ko jim vojaki
razstrelijo nekoliko barikad, razlete se
na vse konce in te garde iz dežele
najprej. In vojni sod začne delo s
svincem in z vrvmi... Kaj hočem po-
četi? Ako rečem „ne“ je zelo mogoče,
da me ta razsrjeni Janko prebode. In
ko bi odšel zdrav odtod, me najbrže
čaka tam na trgu še kaj lepšega.“

Dalje prih.

so sedli k svoji mizi in se pogovarjali med seboj v slovenskem, in ker je prisedel k njim nek uradnik, doma iz Češkega, tudi v češkem jeziku. Ko so prišli Slovenci v sobo, je navzoči učitelj I. Ferner zaklical skozi vrata sosedne sobe: „Jetzt sind die windischen Pülcher da“. Takoj je prišla iz te sobe večja družba, v kateri so se nahajali c. kr. sodnik dr. Pavliček, učitelj Pavalec, sodni pisar Berz, kanclist Cvetko, zdravnik dr. Schuster in več drugih. Začeli so govoriti na glas o „Windische“, „windische Pülcher“, klicati „Heil“ in peti nemškonalne pesmi. Ko so si slovenski gospodje, ki se za izzivanje niso pray nič brigali, nazdravili z „živio“, je zaklical c. kr. sodnik dr. Pavliček: „Hier wird nicht živio gerufen; Gusti, holen Sie den Hausknecht, daß er die Leute hinauswirft“. Natakarcica je na to zaklicala hlapca v sobo. Nemška družba je postala še bolj glasna. Sodnik dr. Pavliček je vpil: „Hier auf deutschen Boden wird nicht windisch gesprochen“. Ko je gospod Prekoršek zaklical natakarcico hoteč plačati, je skočil Ferner k njemu, ga sunil v prsi in kričal: „Hier wird nicht windisch gesprochen, hinaus, marsch!“ Ferner in v to sv. ho poklicani hlapec Huber sta potem še gospoda jurista Šalamuna porinila iz sobe. To pa še ni bilo dovolj. Učitelj Ferner in hlapec Huber sta prišla na cesto in sta zunaj gospoda Prekorška in gospoda Šalamuna dejansko napadla. Suknje in klobuke je nemška družba pometala za Slovenci na cesto. Ko sta se imenovana gospoda nekaj časa pozneje vračala po trgu, sta ju iz zasede dejansko napadla očitno najeta dva Spornova hlapca.

Navedli smo suha dejstva. Vidi se pač, kako upravičena je naša zahteva po slovenskih sodnikih, kajti kako je mogoče verjeti, da bo Slovence nepristransko sodil sodnik, ki kliče hišne hlapce nad nje, samo ker se poslužujejo v zasebnem pogovoru svojega jezika. Justična uprava hitro najde vsak pogršek pri slovenskem uradniku; nedavno še je bil slovenski avskultant poslan v pokoj radi stvari, ki je bila v primeri z naslikanim dogodkom prava malenkost. Radov dni smo, kako se bo postopalo proti sodniku, kateri v družbi svojih pisarjev v javni gostilni napada mirne Slovence radi slovenske govornice. Isto velja o učiteljih, zlasti o Fernerju, kateri je skupno s hišnim hlapcem insultiral mirne Slovence in s surovo silo pehal iz gostilne. Opozorjamo na to okrajni in deželni šolski svet. — Mi smo govorili. Sedaj pa čakamo, ali bodo državne oblasti tudi ta slučaj prezrle.

To poročilo, ki dejstvom popolnoma odgovarja in nikakor ne pretirava — kar bode dokazalo tudi sodno postopanje, katero se je uvedlo vsled zasebne obtožbe napadenih Slovencev — nam kaže, kake razmere vladajo pri okrajnem sodišču v Rogatcu. Kako naj ima ljudstvo zaupanje do sodišča, pri katerem je nastavljen sodnik, kateri se vede kakor zadnji ponlični politik, kateri provocira v okraju, v katerem bivajo po uradni statistiki izključno Slovenci, v družbi hlapcev gostilniški in ponlični pretep radi rabe slovenskega jezika v javnem lokalu. In od tega sodnika naj pričakujemo, da bode sodil pravično in nepristransko in to v kraju, kjer vsled njegovih in njegove klike hujskarij čestokrat stojita pred sodiščem Nemeč in Slovenec v političnih procesih kot nasprotni stranki? Ali moremo takemu sodniku zaupati, ali sme tak človek sploh samo še enkrat judicirati kot kazenski sodnik v popolnoma slovenskem okraju, kjer strankam ni dana možnost kontrole nad njegovim postopanjem, ker si brez velikanskih žrtev ne morejo dobiti pravnega zastopnika? Ali se takemu zagriženemu fanatiku sme prepustiti cel okraj, v katerem živi izključno ljudstvo, katero on zaradi njegove narodnosti sovraži?

V vsaki orientalski državi bi se takega sodnika takoj odstavilo in kaznovalo!

Vaša Ekszellenca ima sedaj priliko pokazati tu, ali je justični upravi na tem ležeče, da se ohrani zaupanje ljudstva do pravosodstva, ki je gotovo glavni temelj vsake civilizirane države.

Mi v p r a š a m o gosp. justičnega ministra:

„Ali so mu opisane razmere pri c. kr. okrajnem sodišču v Rogatcu znane, ali mu je zlasti znano postopanje c. kr. sodn. dr. Pavlička?

Ali hoče gospod justični minister proti dr. Pavličku uvesti takojšnjo disciplinarno in kazensko postopanje in ga takoj odstaviti od pravosodstva v Rogatcu?

Ali hoče za to skrbeti, da se taki dogodki v bodoče onemogočijo, ali hoče pošiljati v slovenske okraje samo slovenske sodnike in prenehati z nepravilno in bizarno prakso, da je za narodnost sodnika, ki naj bode na slovenskem Štajerskem imenovan, odločujoča narodnost manjšinskih klik v krajih, kjer so okrajna sodišča in ne narodnost pretežne večine prebivalstva celega okraja?

F. Roblek in tov.

Politična kronika.

o iz parlamenta. Zbornica je dne 22. t. m. rešila drugo točko svojega delovnega programa, vladni predlog o podražavljenju železnic, ki je bil sprejet v drugem in tretjem čitanju. Proti temu predlogu ni bilo opozicije, govorniki vseh strank so bili za podražavljenje, katero bi, ako bi bilo dobro izvedeno, donášalo lahko splošnosti velike koristi, kakor na Pruskem, kjer dajejo državne železnice do 150 mil. mark čistega dobička na leto. Posl. Dobernig (nem. nac.) je zahteval, naj bi se tudi alpskim deželam posvečevalo v tem več pozornosti ter želi, da bi se tudi Južna železnica podražavila, naj bi se dozidala železnica čez Ture ter izvedla projektirana proga čez Wechsel do Aspanga ter tako vstvarila druga zveza z Dunajem, ki bi zlomila monopol Južne železnice. Govoril je tudi o nekih koroških progah ter o progji Gorica—Červinjan na Primorskem. Posl. Biankini je v svojem govoru povdarjal, kako državna uprava zanemarlja v tem oziru slovanski jug monarhije. Biankini zahteva, naj državna uprava jemlje potrebni obzir tudi na naše gospodarske koristi na polju železniške in carinske politike, katera upliva tudi na naše politične odnose s balkanskimi državami. Biankini priporoča pametno in razsodno gospodarsko politiko kot predpogoj zdravega zblizanja monarhije z balkanskimi narodi. Govorilo je več govornikov ter je bil končno vladni predlog v drugem in tretjem čitanju soglasno sprejet.

a Avstro-srbski spor. Končna odločitev je odložena. Velesile si prizadevajo najti novo pot, ki bi vedla iz nevarnega položaja. To pot je prevzela vodstvo Anglija. Angleški državni tajnik na vnanje reči sestavi formulo, ki bi omogočila sporazumljenje med velesilami na eni strani, med A.-O. in Srbijo na drugi strani ter se vrše v tem smislu zaupna pogajanja med različnimi kabineti. Anglija bode predlagala, naj evropske države, med njimi tudi Srbija, dajo izjavo, da priznavajo med A.-O. in Turčijo sklenjeno pogodbo. S tem bi bila tudi aneksija Bosne in Hercegovine priznana in bi ne bilo več treba, da dunajska vlada da srbski vladi novo noto. Srbski minister vnanjih rečij Milovanović je izjavil, da se bode Srbija popolnoma udala skupnemu nasvetu velesil in spolnila njih želje, ako najdejo obliko, ki bi ne bila za Srbijo žaljiva in ponižujoča. Z Dunaja poročajo, da bode Anglija predlagala, naj bi dal bar. Aehrenthal obljubo, da A.-O. pod gotovini pogoji Srbije ne napade. Na to bodo velesile Srbijo pozvale, naj razoroži in naj da jasno in nedvomno izjavo, da se odreka vsem političnim zahtevam. Nadjati se je, da se najde mirna rešitev tega vznemirjajočega spora.

a Ministerski predsednik o vnanjem položaju. Baron Bienert je v večerajšnji seji parlamenta podal kratko pojasnilo o vnanjem položaju. Odgovor srbske vlade na korak a.-o. poslanika

v Belemgradu ne odgovarja našim pričakovanjem ter ni, kakor došla poročila pričajo, tudi druge kabinete zadovoljil. Mi smo opustili dati na srbsko noto takoj odgovor, ker bi bilo to položaj samo poostrilo, kar smo pa, v kolikor je to od nas odvisno, hoteli zaprečiti. Mi ne gojimo napadalnih namenov ter ne tiramo prestižne politike (se ne poganjamo za goli ugled). Srbija ima torej čas, premišljati o svojem položaju in kreniti v drugo smer. Mi se pa tudi zato nečemo z odgovorom podvizati, ker smo izvedeli, da nameravajo druge države staviti Srbiji nove predloge, katere bode ta to pot kakor se nadjamo v polni meri upoštevala. Pa če bode tudi nadalje še prav potrpežljivo postopali, smatramo vendar za dolžnost proti samim sebi, ako z vso odločnostjo delujemo na to, da se napravi nevzdržljivim razmeram na naši meji kmalu konec. Že sedaj vstrajamo pri svoji dosedanji metodi ter ponujamo Srbiji roko, da jo ta, ako uvidi svoj položaj, lahko sprejme.

a V ministerskem svetu ogrskih ministrov je dr. Wekerle poročal o vnanjem položaju. Ogrski parlament je sprejel zakon o ogrskih državnih premogovnikih v tretjem čitanju.

o Veleizdajalski proces v Zagrebu se nadaljuje. Znani nemški pisatelj Hermann Bahr se je vsedel, ker ni našel prostora v tribini za časnikarje, med zagovornike. Predsednik je to opazil in ga je pozval, da se od tam odstrani. G. Bahr vstane in zapusti dvorano z besedami: „Stvar pojde tudi brez mene. Videl sem dovolj“. Vsi svetovni listi prinašajo sedaj podrobne opise skandalov in protizakonitosti, ki se gode v Zagrebu in katerih žrtve so ne samo obdolženci in njih branitelji, ampak tudi poročevalci vseh velikih evropskih listov. Skandal od dne do dne raste — in že danes lahko z veseljem konstatiramo, da sta bar. Rauch in dr. Josef Frank kot pokorna Wekerlova sluge dosegla, da se ves civilizirani svet končno zanima za politična zločinstva, ki se že tako dolgo gode na Hrvatskem. Prišlo je pač vse drugače, kakor so si ti čedni gospodje v početku mislili — in na obtožni klopi sede danes oni in njih sistem, ne pa srbski „veleizdajniki“.

Dnevna kronika.

d Šestdesetletnico bitke pri Novari praznujemo danes. V Gornjemgradu še živi tambor Ivan Kolenc, ki se je te znamenite bitke udeležil. Odlikovalo pa se je takrat še več drugih Slovencev, n. pr. polkovni adjutant Ilešič iz Polenšaka, korporal Blaž Lovec iz Zbelovega, narednik Matija Potrč iz Slov. goric, korporala Žmavc iz Jarenine in M. Jančič iz Gajovec, Josip Paher iz Mozirja in Josip Sokoup iz Rajhenburga. Junaški čini teh mož so opisani v znani knjigi „Z Bogom za cesarja in domovino“ (H. von der Sann).

d Državna zveza nemških obrtnih zadružnih zvez se bode prihodnje dni ustanovila na Dunaju. S tem je organizacija nemškega obrtništva v Avstriji dokončana. In slovensko obrtništvo?

o Sarajevski nadškof dr. Stadler je, kakor poroča „Slovenec“, resno obolel.

o Nemški cesar je postal — abstinent.

Štajerske novice.

b Hranilne vloge v naših posojilnicah in hranilnicah. „Narodni Dnevnik“ je že minulo soboto objavil izjavo finančnega ministra Bilinjskega, kateri je dejal, da so hranilne vloge

posameznih državljanov v posojilnicah in hranilnicah **popolnoma varne in da država ne bode nikoli segla po njih.** Po deželi trosijo brezvestni špekulantje in oderuhi novice, da je denar v narodnih zavodih v nevarnosti, ker upajo, da ga bodo potem sami v roke dobili. Opozoriti pa moramo naše občinstvo tudi na to, da so ob vojnem času na deželi **tatvine** zelo pogoste in da bi utegnil marsikdo priti ob svoj denar. Kdor želi imeti tudi svojo hranilno vlogo popolnoma na varnem, naj jo da vinkulirati v hranilnici, to je naročiti, da ne sme hranilnica vloge nikomur drugemu splaćati kakor le njemu, oziroma njegovemu pooblaščenca. V pomirjenje lastnikom hranilnih vlog bodi tudi povedano, da država **ne more** drugače dvigniti denarja v hranilnicah kakor s hranilnimi knjižicami. Morala bi tedaj poprej imeti te knjižice v rokah, ker drugače ne sme dobiti denarja. Dokler ima vlagatelj svojo hranilno knjižico, je njegova hranilna vloga na varnem in **le** njegova last. Opozorjamo tudi, da je država celo za slučaj vojske preskrbljena z denarjem, da znaša zlati zaklad državne banke 1250 milijonov kron in da so davki tudi v vojski neizcrpljiv vir dokodkov. Za hranilne vloge ni torej nobene nevarnosti.

b O stanju kompromisnih pogajanj za deželnozborske volitve na Sp. Štajerskem ima večerajšnji „Sl. N.“ netočno poročilo. Mi se sklicujemo na našo večerajšnje izjavo, ki odgovarja sedanjemu stanju cele zadeve.

d „Ein einig Volk von Brüdern.“ V Celju se je začel volilni boj za deželnozborske volitve s — sabljami. Vzburilo se je namreč staro germansko viteštvo in prelivala se je rdeča kandidatska kri! Po mestu krozi senzacionalna novica, da sta se v sredo ali četrtek pred Jožefovim v Gradcu dvojebojevala Jabornegg in Aistrich. Jabornegg je dobil neko malo ranico, Aistrich pa častni „šmis“ na glavi. Zdravniško pomoč sta dala dr. Golitsch in Jesenko. Pravi vzrok ni znan, bode pa gotovo cela zadeva v zvezi z Aistrichovimi napadi na staroslavno celjsko nemško mesto in na impotentne celjske samce. Treba je sedaj, da se Aistrich še stepe s (pl.) Woschnaggom in Stallnerjem, pa bode nedvomno postal nemškoradikalni mučenik in štajerski deželni poslanec!

d Požar v Celju. Nocoj ob četrt 1. je izbruhnil ogenj v podstrešju hiše na Graški cesti, kjer ima Gösska pivovarna svojo zalogo. Ker je bilo pod streho mnogo slame, se je razvil močen ogenj, ki je postal nevaren celo sosednjemu Jarmerjevemu skladišču lesa. Požarna bramba je ostala do 7. ure zj. na pogorišču. Škoda ni posebno velika. Ponočni požar je vzbudil in prestrašil veliko ljudi v mestu in privabil mnogo radovednežev. Kako je nastal ogenj, doslej ni znano. V hiši je spala ob tistem času le ena oseba, ker je upravitelj nekaj časa poprej odšel.

b Tiskovna pomota. V uvodniku štev. 65. v tretjem stolpiču v 19. in 20. vrsti od zgoraj bi imelo stati **nerodna vlada mesto narodna vlada.**

b Odpeljal se je večeraj iz Reke v Ameriko g. dr. Jože Goričar, naš štajerski rojak, kjer prevzame mesto konzula v Pittsburgu.

b V Čeplah pri Vranskem je kupil bivše Virantovo posestvo na javni dražbi g. F. Kladnik, poštar na Vranskem, za 32 tisoč kron.

b Odlikovanje. Zveza prostovoljnih gasilnih društev v ljutomerskem političnem okraju je izročila na Jožefovo svojemu načelniku gosp. Jožefu Rajhu, posestniku na Moti, častno diplomo.

b **Otrpnenje tilnika.** Kakor iz vemo iz celjske okolice, so tam še 3 slučaji te nevarne nalezljive bolezni. Upamo, da se bodo storili vsi potrebni koraki za omejitev.

d **Shodi „Narodne stranke“ in „Slovenec“.** „Slovenec“ že poroča dne 22. t. m. o shodih Nar. stranke, ki so se vršili dne 7. t. m. Vsa poročila so tako zavita, da bi primerno „vplivala“ na zaupni shod Km. zv., ki se vrši v četrtek v Mariboru in ki se bo bavil s kompromisom pri deželnozb. volitvah. To je treba za vsak slučaj konstatirati. „Slovenec“ piše med drugim, da je Spindler v Št. Janžu pri Spod. Dravogradu „po stari navadi“ udrihal po duhovnikih. K temu pripomnimo, da je na shodu „navzoči“ klerikalce graščak Barth iz Otiškega vrha v svojem nagovoru na koncu z zadovoljstvom povdarjal, da se je govorilo mirno in trezno in posebno, da se „ni govorilo nič čez duhovnike“. — To so njegove lastne besede, ki govore dovolj jasno o vrednosti in namenu „Slovenčevega“ poročila.

b **„Stražina“ konfuznost.** Naša mariborska prijateljica „Straža“ je takole ob pondeljkih še bolj konfuzna kakor navadno. Naši bralci se še spominjajo na neprijetno zanjko, v katero se je ujela s svojim senzacionalnim poročilom o ruškem shodu. Včeraj, dne 22. marca priobčuje zelo aktualno novico, da so v Makolah v 1. razredu zmagali nemškutarji. Dne 5. marca pa je že „Straža“ poročala o teh obč. volitvah, med drugim tudi to, da ste se „obe stranki (katoliško-slovenska in štajercijanska) združili“ in volili v bratovski slogi „nemškega“ tržana Mahoriča za župana. (Glej naš dopis iz Makol!) Končuje „Straža“ dne 5. marca svoje poročilo s tem le: „Tako je dejansko stanje in po tem se naj sodi, ako bi se morda nasprotnikom zljubilo poročati o kakih „zmagah“ zoper našega preč. g. župnika (alias katol.-slov. str.)“ A glej smolo! Dne 22. marca, torej 3 tedne pozneje pa poroča ista „Straža“ o nemškutarski zmagi. Tableau!

a **Od Sv. Lenarta uad V. Nedeljo** poroča „Straža“ o zborovanju tamošnjih zavednih katoliških mladeničev: „Govornik Z. S. M. je govoril o zgodovini Slovencev, na kar se je vršil tudi junašk nastop domačih fantov.“ Ali so bile to vaje za vojsko proti Srbom ali proti liberalcem?

d **Iz Makol** poroča „Straža“ v 28. številu, da je „katoliško-slovenska“ stranka „prepusnila“ nemškutarskim tržanom prvi razred brez boja. List pa poroča nadalje to-le: „Izmed 12 odbornikov jih je 8 od naše stranke nasprotniki imajo le štiri. Ker pa med našimi manjka sposobnih mož, sta se obe stranki združili in volili tržana (nemškutarja) Mahoriča za župana.“ Lepo spričevalo za stranko in za narodnost te katol.-slov. stranke, ki se po potrebi imenuje tudi „kmečka zveza“. Tako bje „Straža“ sama lastne somišljenike, kadar nas obrekuje zvez z Nemci! To mora biti lep „cvet“ v tistih žalostnih Makolah! Dopisnika, ki jim je dal v glasilo lastne stranke tako krasno spričevalo duševne ubožnosti in pomanjkanja narodnega čuta, lahko izvolijo ti „katoliški“ Makolčani za častnega občana!

b **Iz gornjegrajskega okraja.** V „Slov. Gosp.“ od 4. t. m. se zaletava neki dopisnik na prav jezuitski način v gornjegrajski okrajni odbor. Z ozirom na ta članek pripomnimo sledeče: Res je, da je cesta Ljubno-Solčava stala čez 260.000 kron, a dopisnik nam ne pove, da se je ta ogromna vsota žrtvovala v prid izključno klerikalnih krajev Ljubno, Luče, Solčava. Da so se morali računati še enkrat pregledati, je povzročil eden gospodov odbornikov, ki

je predlagal pri zastopovi seji, da se pregledajo pred vsem računom trgovcev, ki so preskrbovali material za stavbo cest in iskali pri nekaterih stvarih 30 odstotkov dobička. Te nedostatke prikrili so pri prvi reviziji s plaščem človekoljubja pregledniki, med katerimi je bilo dve tretjini klerikalcev. Kako dobro razumejo ti „kmečki prijatelji“ klerikalci molsti naš okraj, priča dejstvo, da je neki trgovec, okr. odbornik, posodil okraju denar o priliki izplačevanja delavcev in zahteval zato obresti nič več ko 28%. Kar se tiče železnice v Gornji grad, ne omenja „Slov. Gosp.“, da so sedeli v železniškem odseku tudi klerikalci in da so ti navdušeno dvigali polne čaše „šampanjca“ na zdravje naših kmetov. — Gospodje, kdor ima maslo na glavi, naj ne hodi na solnce.

b **Iz Gornjega grada.** Kakor smo že poročali, je prvi občni zbor ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda za Gornji grad in okolico na Marijin praznik t. j. 25. t. m. Slovensko žensko združuj se v ženske podružnice prepotrebne „Družbe“ in tekmuje med seboj, kdo nabere več v ta namen! V ženskih podružnicah je prostor delovanja vsaki zavedni ženski, bodisi da je gospa, gospodična, prosta kmečka ženica ali krepko kmečko dekle. Naj ne razločuje stan, ampak združuje naj vse misel: delovanje za narodno stvar. Pridite vse na občni zbor in tam se pogovorite za uspešno delovanje nove ženske podružnice. Torej na veselo svidenje dne 25. t. m. ob pol 3. uri popoldne v salonu gostilne ge. Mikuševe v Gornjem gradu. Po zborovanju je v čitalniški dvorani predavanje in gledališka predstava. Vsakdo dobrodošel!

b **Ornik bi rad bil častni občan** v slovenskih občinah! Ker se boji, da bi ne utegnil biti več izvoljen za načelnika ptujkega okrajnega zastopa, hoče napraviti v velikem obsegu agitacijo za svojo dragoceno osebo. — Okrajni odbor je razposlal na nekatere slovenske občine v okraju pozive, naj imenujejo peka Ornika v Ptuj za njegove „zasluge“ za častnega občana! To je velika predrznost in pa — neokusnost. Pa za take občutke je Ornik nepristopen. Povabil je s svojimi kumpani celo celi občinski odbor občine Mestni vrh v Ptuj in tam silil odbornike, naj podpišejo že izgotovljen zapisnik, v katerem se izvoli Ornik za častnega občana. Ko to ni šlo, so jih nemškutarji silili, naj vsaj izrečejo „globoko zahvalo“. Toda gospoda so si odnesli le — dolg nos. Slišimo, da dela Ornik in njegovi čedni prijatelji z vsemi kriplji, da zmagajo pri volitvah v okrajni zastop v veleposestvu. Zato pozor!

d **Letni tečaj** se prične na graškem vseučilišču dne 8. aprila. Redno vpisovanje traja od 8. do 23. aprila. — Zimski tečaj je bilo na graškem vseučilišču vpisanih 2038 slušateljev (89 bogoslovcev, 962 juristov, 366 medicincev in 621 filozofov v številu ženske).

d **Narodni dom v Gradcu** v Graški Slovenci in Slovani so imeli sestanek, na katerem se je govorilo o gradnji „Narodnega doma“ v Gradcu. Vpokojeni slovanski uradniki, katerih se je največ udeležilo sestanka, so povdarjali, da je Gradec sedaj najbolj podivjano mesto v Avstriji; narodni gospodarski in rodbinski oziri govore za to, da se vpokojenci naselijo v kakem drugem mestu. Kaj je pa z ustanovitvijo slovenskega denarnega zavoda v Gradcu?

b **Samomor.** Dne 22. t. m. so našli delavci kamenoloma tvrdke Frauneder v Brucku ob Muri svojega sodelavca Janeza Gašpariča iz Janžovec pri Ptuj obseženega. Samomorilec je baje bolehal na jetiki že dalj časa in je obupal.

Po svetu.

b **Vlom v občinsko blagajno.** V občinsko blagajno židovske občine Zuravno so vlomili neznani storilci in odnesli 30.000 K.

b **Prepir med zaljubljenici.** V Eisenachu na Saškem se je nekaj častnikov zaljubilo v ženo nekega poštenega meščana. Zaradi tega so že imeli med seboj 4 dvoboje in nekaj še jih bojda sledi.

o **Led na Donavi** je popolnoma izginil. Zato se je odredilo sprejemanje blaga na vseh postajah.

v **L. 1908** je bilo v Avstriji 2351 konkurzov.

v **Novi bosanski šef general** Vrešanin je prišel 21. tm. v Sarajevo.

o **Umor in samomor v gimnaziji.** V Eleni na Bolgarskem je učenc četrttega gimnazijskega razreda Konstantinov zaradi slabega reda ustrelil najprej gimn. ravnatelja Kverleva in nato še sebe.

o **Mizar — dramatik.** Segedinsko literarno društvo je razpisalo nagrado 1000 K za najboljšo dramo. Nagrado je dobil mizar Dalnoky iz Budimpešte.

o **Koliko stanejo vojaški streli?** Pri 15 cm topu 63 K, pri 23 cm topu 336 K, pri 30 cm topu 720 K. Vsekakor je vojska draga „šala“.

a **Nov otok** je našel severnoizhodno od ruskega otoka Sahalina japonski raziskovalec Matsušima. Otok je velik in baje posebno ugoden za ribištvo.

a **Ruski naučni minister Švarc** je odstopil. Naslednik mu bo baje Izvoljskij, brat zunanjega ministra.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Srbski pogoji za mir?

v **London**, 22. marca. Belgrajski korespondent „Daily Telegrapha“ poroča, da je Srbija pripravljena podvreči se avstrijskim pogojem, če se Solun proglasi za prosto balkansko luko in se od tam napelje mednarodna trgovinska cesta v Srbijo. Tudi se naj prevažna srbsko blago na avstrijskih železnicah kot mednarodno prevozno blago.

Francozi o položaju.

Pariz, 22. marca. Tukaj se zelo dvomi o uspehu posredovanja velesil, ker si Anglija, Francija in Rusija niso popolnoma soglasne o načinu postopanja. Bati se je treba, da bo ta neednost tako dolgo trajala, da izbruhne poprej vojna.

„Položaj je še vedno resen.“

o **Dunaj**, 22. marca. (Brz. N. Dn.) V tuk. diplom. krogih se mnogo govori o tem, da cesar v soboto v pogovoru s srbskim poslanikom Simičem ni ničesar političnega omenil. Položaj je nespremenjeno resen. Avstro-Ogrska ostane v mirni rezervi, dočim se vele-vlasti trudijo, da bi dosegle v Belemgradu pomirjenje. Gotovo pa je, da pade tekom tega tedna kocka in se bo konečno videlo, če bomo imeli mir ali vojno.

Poročila iz Srbije.

o **Beograd**, 22. marca. V skupštini je stavil poslanec Mišič ministerskemu predsedniku Novakoviču sledeče vprašanje: Po poročilih zunanjih listov je Avstro-Ogrska odredila mobilizacijo svojih obmejnih korov. Izgovor, da je to le spopolnjenje obmejnih posadk, ne velja. Saj vemo, da se vojne priprave gode vedno na tihem, da dotična država doseže čim višjo vojno pripravljenost, kar je za uspehe v moderni vojski nujno potrebno. Vendar pa Srbija teh dogodkov ni dovolj upoštevala in ni ukrenila potrebnih korakov.

Akoravno imajo take mobilizacije lahko samo demonstrativen značaj, da vplivajo na diplomatska pogajanja, jih vendar ne sme nobena država prezreti, da v diplomatskih pogajanjih ne pod-

leže ali da ni v slučaju redne vojne premagana, če ni za vojno pripravljena. Akoravno je naša država izročila svojo zadevo velesilam, mora vendar odrediti mobilizacijo, da bi ne bila tako presenečena kakor Francozi l. 1870. — Posl. Marković je stavil tudi vprašanje na Novakoviča, v katerem je zahteval, naj si srbska vlada vedno dobi dovoljenje skupštine, predno odpošlje kako noto velesilam. Ker ni bilo Novakoviča v skupštini, se je sklenilo, da se mu obe vprašanji stavite pismenim potom.

o **Zemun**, 22. marca. V Belemgradu so znova zaprli 2 Avstrijca in 1 Srba zaradi vohunstva.

Rumunija mobilizira.

o **Bukarešt**, 22. marca. „Independance roumaine“ poroča, da je rumunska vlada odredila mobilizacijo 4 korov in povišanje moštva v 1 diviziji na vojno stanje. To se je odredilo z ozirom na nesiguren položaj v Srbiji.

Iz Črnogore.

v **Cetinje**, 22. marca. Mobilizacija črnogorske vojne je sedaj končana. Nekaj čet je šlo proti Hercegovini, nekaj proti Baru. Na Duga-sedlu so položene mine.

Veleizdajski proces v Zagrebu.

Včeraj 22. t. m. se je razprava nadaljevala: štirinajsti dan. (Včeraj je prišel v Zagreb znani dunajski publicist in pisatelj Hermann Bahr.)

Nadaljuje se zasliševanje
P. Petrovića.

Zagovorniki stavijo razna vprašanja.

Zagovornik dr. Hinković pravi: Takrat, ko je bila prečitana izjava priče Mile Popovića v „Srbobranu“, v kateri izjavi predbaciva ta drž. pravdniku, da je v obtožnici falzificiral njegove izpovedbe v preiskavi, je državni pravdnik dvomil, da bi bil to izjavo pisal M. Popović lastnoročno. Zato predočuje od Popovića pisani original te izjave.

Dr. Hinković vpraša obtoženca med drugim o razmerju srbske samostalne stranke napram Hrvatski in Hrvatom.

Obt.: Naša stranka stoji na stališču narodnega jedinstva. Ona je svoje posebne narodne zahteve stavila v drugo vrsto, ker je bila prepričana, da je najbolj aktualen boj proti skupnemu sovražniku, da se Hrvatska ustavno reformira.

Zagovornik dr. Hinković konstatira nadalje, da je Petrović obtožen tudi radi nekega govora l. 1906., radi česar se ga je že svoj čas zasledovalo, a se je kazensko postopanje proti njemu radi neutemeljenosti ustavilo. Ta zopetna obtožba je v protislovju s kazenskim postopnikom.

Dr. Hinković predlaga prečitanje teh aktov.

Med tem ko se sodni dvor posvečuje, se razgovarja zgoraj imenovani pisatelj Bahr z zagovornikom dr. Popovičem. Predsednik pošlje k njemu perovodjo z nalogom, da se ima H. Bahr odstraniti iz zagovorniških klopi. Bahr odide iz dvorane sploh, češ da je itak že dovolj videl.

Pozove se osmi obtoženec

Rade Malobabić

trgovec, 25 let star, samec.

Obtožnico je čital, a razumel iz nje le to, da ga drž. pravn. predlaga na vislice. Bil je član srbske samostalne stranke, a je zaradi lokalnih razmer iz nje izstopil, ne da bi se bil priklopil kateri drugi.

Splošno izpove obtoženec na že običajna vprašanja popolnoma v soglasju s prejšnjimi. Odgovarja naglo in rezko, ter ga predsednik opominja, naj ne odgovarja v takem tonu. Glede priče obtožbe pravi, da so Francozi, nakar ga predsednik opomni, da sodnije ne briga politična barva priče. Obtoženec pravi, da so priče govorile nerեսnicо.

Predsednik mu nato predloži njegovo izpovedbo pred preiskovalnim sodnikom, kjer je rekel: „Bojim se izpovedati, ker bi me označili za izdajico, bi me bojkotirali in ubili, ker je narod zapeljan itd.“

Obtoženec ob splošni napetosti pripoveduje:

10. 9. je dobil v Vrginmostu poziv od sodnije, da bo zaslišan kot okrivljenec. Pri preiskovalnem sodniku je bil državni pravdnik Accurti.

Drž. pravd.: To je laž.

Obt.: Jaz bom to dokazal. Preisk. sodnik Košutič je vprašal drž. pravdnika, če naj zaključí preiskavo, a drž. pravdnik mu je odgovoril, naj še malo vpraša. Ko me je potem nekaj vprašal o sejah izvrševalnega odbora stranke, mi je rekel, da bom puščen v svobodo, če bom kaj izpovedal o Adamu Pribičeviću, Oreščaninu in drugih. Nato mi pravi drž. pravd.: Vsi Srbi pričajo proti njim, zakaj ne bi tudi vi? Košutič pa je izvil svoje beležnice in mi prečital izjavo, ki je kot moja izpovedba označena v obtožnici, češ da bi tako lahko izpovedal, to bi bilo najbolje. Rekel mi je: Vi sigurno ne veste, kaj se pravi biti zaprt. Silil me je, da tako izjavim. Jaz sem rekel: Res ne vem, kaj je zapor, a jaz se bojim naroda, da bi tako kri-vo izpovedal. Tako je prišla moja izjava.

Čez mesec dni sem prišel po poslih v Zagreb pa me na ulici ustavi sodni pisar, češ da nisem držal obljube, da bi prišel k preiskovalnemu sodniku. Šel sem k njemu in protestiral proti temu, da se me na ulici lovi in se me hoče napraviti za denuncijanta.

Nato je preiskov. sodnik Košutič spustil zastorna okna, zaklenil vrata in me pričel „navijati“, da izpovem. Ker nisem hotel nič reči, je poslal Košutič pisarja po drž. pravd., naj bi me zaprl. Ko je pisar odšel, je Košutič zopet silil v mene: „No dajte, recite!“

V tej nepriliki sem mu rekel, da sem pri sookrivljenih v Vrginmostu videl, da čitajo nekako „Revolucionarno borbo“. Mislil sem s tem brošuro „Finale“. Rekel sem to, da me ne zapre.

Preds.: Pripovedujete same izmišljotine.

Obt.: Nič nisem izmisлил.

Preds.: Vi žalite hrvatske sodnike. Zato bote posebej kaznovani.

Obt.: Preiskava se je vodila protipostavno.

Drž. pravd.: Izjavlja, da je bil v Vrginmostu v I. nadstr., preiskov. sodnik pa v prizemlju. Ko je bilo zaslišanje končano, me je pozval Košutič, da stavim predlog. Izjavil sem, da ga ne predlagam za zapor.

Obt.: Nires, kar pravi drž. pravdnik. Bil je prisoten od početka do konca mojega zaslišanja.

Drž. pravd.: Obtoženec impertinentno laže.

Votant Meixner vpraša obtoženca, ali je podpisal zapisnik, za kateri pravi, da je bil prisiljen od preiskovalnega sodnika.

Obt.: Podpisal sem ga lastoročno pod pritiskom sodnika, češ da bom zaprt.

Vot. M.: Potem pa vendar niste značajan človek.

Po polurnem odmoru javlja pred. Tarabochia, da se obt. Malobabič, kaznuje disciplinarno z 24 urami zopora v mrčni izbi in z 2 postoma.

Pride deveti obtoženec, 38 letni kmet

Gjuro Jovanović

iz Boviča, oče 7 otrok.

Obtožnice ni razumel, ker je prevelika. Bil je član srbske sam. stranke, sodeloval je pri organizaciji, pisal je v gosp. list „Privrednik“. Na daljna vprašanja odgovarja kakor prejšnji. Srba se čuti od mladih nog, zadnji čas pa se je počela širiti misel sloge med Hrvat in Srbi.

Dalje lepo opisuje odnose kmetov nasproti inteligenci. Med kmečkim ljudstvom je polno praznoverja, nepoučenosti. Naloga inteligence je, da poučuje kmeta. Zato se je družil z Adamom Pribičevićem, ki je vzor uradnika. O kaki revolucionarni propagandi ni vedel do takrat, ko je prišel v zapor. Pravi, da baš inteligentne kmete oblast preganja.

Pred.: Poštenih kmetov ne preganja, a vi ste se bavili s politiko.

Obt.: Jaz sem član države, in mislim, da imam pravico, da se brigam za to, kako se v državi dela. Jaz mislim: danes niti kmet nesme vsega trpeti, ampak se mora brigati za vse, kar se okoli njega godi.

Pozove se deveti obtoženec.

Srnčić,

22 let star, učitelj v Kirinu.

Govori soglasno z drugimi.

Ko se ob 2. uri prekine razprava, si pri odhodu podajajo zagovorniki z obtoženci roke.

Preds.: jih opominja, da zabranjuje, da bi se podajalo roke onim, ki so obtoženi zaradi zločina veleizdaje, češ da to ni dostojno. (!!!)

Dr. Popović.: To je popolnoma naša privatna stvar.

Tržne cene.

22. marca.

Kava v Hamburgu: Santos Good Average za marc 34'50, za maj 34'50, za september 32'50, za december 31'50. Tendence stalna.

Sladkor. Praga: surovi sladkor prompt K 25'75, za oktober — december K 22'35. Tendence mirna. — Vreme lepo.

Budimpešta, 22. marca. Pšenica za april 14'56, pšenica za maj 13'84, pšenica za oktober K 11'46, rž za april K 10'58, rž za oktober K 9'51, oves za april K 9'—, oves za oktober K —, koruza za maj K 7'68. Pro-met 15.000 met. st.

Budimpešta, 22. marca. Svinjad: ogrske stare, težke — do — vin., mlade, težke 142 do 144 vin., mlade, srednje 142 do 144 vin., mlade, lahke 142 do 144 vin.; zaloga 21.922 kom.

Svinjska mast v Budimpešti: 152'—, namizna slanina 134'—.

Borza za kmetijske pridelke: Vsled neugodnih poročil o pol. položaju promet nesiguren, le pšenica se je dvignila za 5 vin.

Produktni trg. Pariz: moka za tekoči mesec 31'—, moka za prihodnji mesec 31'25, moka za maj — junij 31'55, moka za maj — avgust 31'75, pšenica za tekoči mesec 24'40, pšenica za prihodnji mesec 24'35, pšenica za maj — junij 24'70, pšenica

za maj — avgust 24'60, rž za tekoči mesec 16'65, rž za prihodnji mesec 16'85, rž za maj — junij 17'10, rž za maj — avgust 17'25.

Živinski trg na Dunaju. Prignalo se je 4362 komdov. Notirali so. za met. stot žive teže: prima ogrski pitani voli K 68—74, gališki K 74—80, nemški K 82—90. Tendence medla.

Slovanski zapiski.

d Kdo bo škof v Djakovem? Zagrebški „Pokret“ poroča, da bo imenovan na to mesto Krapac. „Nar. Obrana“ pa pravi, da so vesti o imenovanju Mihaloviča na to mesto izmišljene. — Poroča se dalje, da bo imenovan za škofa v Senju dr. Karl Bošnjak.

Društvene vesti.

Društvo tiskarjev na Štajerskem ima v nedeljo dne 28. marca ob pol 10. uri dop. v Japlovi pivnici v Gradcu svoj redni občni zbor. Ker se ne bo podalo ustmeno poročilo, naj udeleženci prečitajo tiskano poročilo društva, ker se bo takoj o njem otvorila debata.

„Podpornemu društvu za slov. visokošolce na Dunaju“ so dalje poslali

gg. in sicer: 40 K: Ant. Susić, c. in k. polkovnik v p. v Celju; po 20 K: Prevziš. nadškof Dr. Franč. B. Sedej v Gorici, Jos. Dobida, c. kr. dvorni svetnik v Ljubljani in Luka Svetec, c. kr. notar v Litiji; po 10 K: R. Arce, c. kr. pošt. blag. v p. in Ivan Murnik, ces. svetn. v Ljubljani, Tomo Pavšlar in Drag. Poppo v Kranju. M. Ogorevc, v Konjicah, Marija Pahernik, v eleposestnica v Vuhredu, Dr. Leop. Poljanec, c. kr. profesor v Mariboru; Jos. Rotner, c. kr. sodni svetnik na Vranskem, Dr. Henrik Tuma, advokat v Gorici in Jos. Žužek, c. kr. nadinženir v Spletju; po 6 K: Jos. Mejač, nadrevident juž. žel. na Dunaju in Karl Paener, c. kr. dvorni svetnik v Gradcu; po 5 K: Vek: Furlan, c. kr. višji rač. svetnik in Dr. Otok. Rybač, advokat in drž. posl. v Trstu, Dr. Ivan Benkovič, advokat in drž. posl. v Brežicah, Dr. Ant. Brumen, advokat v Ptuj, Dr. Juro Hrašovec, advokat v Celju. Fran. Podkrajšek, tajnik „Slov. Mat.“ v Ljubljani. Jos. Pogačnik, c. kr. sodni svetnik v Kranju, Ant. Svetina, c. kr. notar v Pliberku, Ivan Vidmar, c. kr. pošt. viš. upravitelj v Pulja, Norbert Zanier, v Št. Pavla pri Preboldu, Dr. Ant. Žižek v Ormožu in Dr. Fr. Žižek v Gradcu; po 4 K: Dr. Franc. Detela in Aleks. Hudovernik v Ljubljani, Dr. A. Brendič v Celju in Stefan Rejnik v Gradcu; po 3 K: A. Majdič v Kranju, Vinko Premk na Vrhniki, Kr. Radislovič v Mödlingu in Fr. Stupar v Ljubljani in 1 K: Anton Petriček v Žalcu. Darove sprejema blagajnik Ivan Luzar, nadrevident j. ž. v p. Dunaj III/3 Reidnerstraße 27.

Sadjereja leži v bodočnosti!

V. Vršec

drevesnica in trsnica na Bizeljskem pri Brežicah, Štajersko

priporoča svojo veliko zalogo močnih mladih drevesc po najnižji ceni vseh najbolj priporočenih vrst sadnega drevja jablan, hrušk itd. — Vsak ljubitelj si naj naroči cenik. 180 2-1

Založništvo Ig. pl. Kleinmayr & Ferd. Bamberg v Ljubljani.

Pravkar so izšle v najinem založništvu:

Guy de Maupassant: Novele

Debeluška; Oskrbnik; Vrvice; Morilec; Srečanje; Končano; Pijanec; Nekdaj; Pismo, ki so ga našli pri utopljenju; Poleno; Resnična dogodba; Razbita ladja. Iz francoščine preložil: DR. IVO ŠORLI. Dr. Ivo Šorli, že najbolje znan kot samostojen pesnik, nudi s to svojo knjigo izboren prevod najlepših novel odličnega Francoza Guy de Maupassanta, ki jih bodo radi čitali v slovenski krogih. 8°, 220 strani. Broširane 3 K., elegantno vezane 4 K. 183 10-10

112 50-16

SURNA

in modno blago
za obleke

priporoča firma

Karel Rocian

tvornica za sukno
v Humpolcu na Češkem.

Tvorniške cene. Vzorci franco.

112 50-16

Mali oglasnik

Plača se za enkratno objavo 60 vin.
za dva- ali večkratno objavo za vsakokrat 50 „
Če znaša oglas več kakor 5 tiskanih vrst, se plača za vsako nadaljnjo vrsto 10 „
Oglase v „Malem oglasniku“ se plačuje vnaprej (tudi v znakah). Na vprašanja, tičočja se oglasov, odgovarjamo le, če je priložena vprašanju znamka ali dopisnica za odgovor.

Upravništvo „Narodnega Dnevnika“.

Naročajte „Nar. Dnevnik“!
Kjer eden ne zmore naročnine,
naj si ga naroči več skupaj!

Trgovina z mešanim blagom

v lepem kraju z malim prometom se odda v najem. Rekodelce ali šivilja bi dobro izhajala. — Pojasnila daje J. Stokavnik, Dol pri Hrastniku. 40 3-2

Zvezna trgovina

Rotovška ulica 2 v Celju Ček. rač. št. 75.221

Svoji k svojim!

TRGOVINA s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem priporoča: kancelijski, konceptni, pisarni, dokumentni, ovitni, barvani itd. papir. Prodaja c. kr. šol. knjig in igralnih kart. Lastna zaloga šol. zvezkov in risank. Svinčniki, peresa, peresniki, vsake vrste črnilo in barve, radirke, tablice itd. Največja zaloga vseh tiskovin za krajnje šolske svete, občinske urade, hranilnice in posojilnice, okraj. zastope, župnijske urade, odvetnike, notarje, privatnike itd. Trgovske knjige v vseh velikostih, z eno ali dvema kolonama črtane, vezane v papir, platno, gradl ali pa v polsujne. Dopisnice umetne, pokrajinske in druge. Zavitki za urade v raznih velikostih. Molitvenike itd. Priznana dobro blago. Solidna in točna postrežba. Cene nizke.

Zvezna tiskarna v Celju

Schillerjeva cesta št. 3. Ček. račun št. 75.222.

TISKOVINE v moderni obliki so dandanes, kakor znano, potreba vsakega podjetja, ki hoče uspešno delovati, kajti tiskovine brez učinka romajo navadno vsled pomanjkanja časa neprečitane v koš. Sleherni ki to upošteva in deluje dosledno v tem smislu, zamore vsak čas računati na dosežen uspeh, ker se prejemanju usilj nehoti prepričanje, da deluje z vzornim podjetjem, katero se potruji v vsakem oziru izvršiti naročilo skrajno natančno in z namenu potrebnim učinkom. Zvezna tiskarna v Celju, Založena z modernimi črkami in okraski, kakor tudi opremljena z brzotiskalnimi stroji najnovejše konstrukcije in zlagalnimi pristroji je v položaju v polni meri zadovoljiti svoje cenj. stranke.

Zvezna knjigoveznica

Schillerjeva cesta 3 v Celju Schillerjeva cesta 3

Svoji k svojim

UDOBNO urejena ter opremljena z najnovejšimi pomožnimi stroji, z modernimi črkami in okraski se priporoča slav. občinstvu, korporacijam, društvom in uradom v izdelovanje vseh v svojo stroko spadajočih del od najpreprostejših do najfinnejših izpeljave. Vezanje knjig za privatnike, društva in korporacije se izvršuje v najkrajšem času. Trgovske knjige v zelo trpežni vezavi. Hranilne in zadržne knjižice s črnim, zlatim in barvastim tiskom v moderni izpeljavi. Zapisniki vsakovrstne oblike. Galanterijska dela. Natis na trakove. Časopisne mape za kavarne, gostilne in društva. Aktuelni fascikli za odvetnike in urade. Za trgovce, tovarne in obrtnike se najhitreje izvršujejo vzorčne knjige. Strogo solidno delo. Primerne cene.